

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад “Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
ПРАКТИКИ

для студентів спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит”
освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”
денної та заочної форм навчання

Івано-Франківськ – 2015

УДК 657
ББК 65.052

Методичні вказівки з проходження науково-дослідної практики [для студентів спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит” ОКР “магістр” денної та заочної форм навчання] / Укладачі: колектив авторів. – Івано-Франківськ, 2015. – 31 с.

Колектив авторів: д.е.н. Баланюк І. Ф., д.е.н. Пилипів Н. І., д.е.н. Якубів В. М., к.е.н. Василюк М. М., к.е.н. Гнатюк Т. М., к.е.н. Шкроміда В. В., к.е.н. Шеленко Д. І., к.е.н. Жук О. І., к.е.н. Мельник Н. Б., к.е.н. Матковський П. Є., к.е.н. Сас Л. С., к.е.н. Галушак І. Є., к.е.н. Максимів Ю. В., к.е.н. Шкроміда Н. Я., Банашкевич Т. П.

Рецензенти:

Благун І. С. – доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”;

Левандівський О.Т. – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Розглянуто і схвалено до друку на засіданні кафедри обліку і аудиту (протокол № 1 від 31 серпня 2015 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету (протокол № 1 від 16 вересня 2015 р.)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета і завдання науково-дослідної практики.....	5
2. Бази науково-дослідної практики.....	7
3. Порядок організації та керівництво науково-дослідною практикою.....	8
3.1. Програма науково-дослідної практики.....	8
3.2. Обов'язки керівників науково-дослідної практики та студентів практикантів.....	11
4. Підведення підсумків науково-дослідної практики.....	13
4.1. Підготовка та подання звіту про проходження науково-дослідної практики.....	13
4.2. Критерії оцінювання результатів науково-дослідної практики.....	15
ДОДАТКИ.....	17

ВСТУП

Магістр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра чи спеціаліста здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у різних сферах діяльності.

Обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття вищенаведеного освітньо-кваліфікаційного рівня є проходження науково-дослідної практики магістрів. Головний зміст науково-дослідної практики полягає у залученні студентів, які навчаються в магістратурі до самостійної дослідницької роботи й їх ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи кафедри обліку і аудиту з подальшим представленням отриманих результатів дослідження в дипломній роботі на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня (далі – ОКР) “магістр”.

В процесі проведення науково-дослідної практики студент повинен отримати навички самостійної науково-дослідної роботи, розширити свій науковий світогляд, дослідити проблемні питання за обраним напрямом дослідження та внести власні пропозиції щодо їх вирішення, а також визначати структуру та логіку майбутньої дипломної роботи за ОКР “магістр”.

Методичні вказівки призначені для організації та проведення науково-дослідної практики студентів спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит” ОКР “магістр” денної та заочної форм навчання. У даних Методичних вказівках розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків науково-дослідної практики студентів спеціальності “Облік і аудит” за ОКР “магістр” ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-дослідної практики студентів спеціальності “Облік і аудит” є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань в сфері економічних відносин, підбір фактичного матеріалу для написання дипломної роботи за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Студенти під час проходження практики мають вирішити такі **завдання:**

- ознайомитись і проаналізувати класичні наукові джерела та сучасні розробки українських та закордонних вчених-економістів за обраним напрямом дослідження щодо майбутньої дипломної роботи;
- ознайомитися із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- визначити структуру та основні завдання дипломного дослідження;
- оволодіти методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- здійснити апробацію основних теоретичних та практичних рекомендацій дипломної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез доповідей тощо).

Предметом науково-дослідної практики є: поглиблення навичок самостійної наукової роботи; розширення наукового світогляду студентів; визначення структури та логіки майбутньої дипломної роботи за ОКР “магістр”.

Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукового дослідження студента. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при написанні дипломної роботи. На певний час студент змінює роль: від студента-слухача до науковця-дослідника, що надає змогу самому оцінити складність науково-дослідної роботи.

У результаті проходження практики студент повинен:

1) знати:

- методологію бухгалтерського обліку, економічного аналізу, внутрішнього контролю і аудиту різних видів економічної діяльності;
- методику, техніку і форми відображення облікової інформації

для первинного і поточного обліку;

- організацію й методику складання фінансової, статистичної, податкової, внутрішньогосподарської звітності;

- існуючу практику застосування інформаційних систем та технологій в обліку, аналізі та аудиті;

- методику проведення різних форм контролю і економічного аналізу фінансово-господарської діяльності;

- організацію роботи облікового апарату із врахуванням розміру й структури суб'єкта господарювання.

2) вміти:

- дати критичну оцінку стану в обліку, аудиті та економічного аналізу на підприємстві – базі практики;

- розробити рекомендації щодо удосконалення обліку, аудиті і економічного аналізу на об'єкті дослідження;

- проводити внутрішній аудит суб'єкта господарювання й інвентаризацію його активів та зобов'язань;

- формувати первинні й зведені документи й різні форми звітності;

- працювати з електронно-обчислювальною технікою та сучасними бухгалтерськими програмними продуктами;

- проводити економічний аналіз господарської діяльності підприємства (організації) і його підрозділів тощо.

3) одержати науково-теоретичні навички з: впровадження на підприємстві Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Міжнародних стандартів фінансової звітності; розробки робочого плану рахунків бухгалтерського обліку; здійснення управлінського обліку, внутрішнього контролю і аудиті; методики економічного аналізу; виконання функціональних обов'язків обліково-аналітичної роботи на робочих місцях бухгалтера, старшого бухгалтера (керівників секторів), заступника головного бухгалтера, контролера, ревізора внутрішнього аудитора; розробки облікової політики підприємства; з керівництва обліковим апаратом в повсякденній роботі; застосування персональних комп'ютерів для обліково-аналітичної роботи, а також з виховної роботи в колективі.

За підсумками практики студент має зібрати необхідні матеріали для написання дипломної роботи. Перелік матеріалів, які мають бути зібрані на об'єкті проходження практики, попередньо погоджується з науковим керівником дипломної роботи.

2. БАЗИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Основним базовим об'єктом науково-дослідної практики є кафедра обліку і аудиту та бібліотеки України (бібліотека ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника Національної академії наук України та ін.).

Студенти можуть самостійно з дозволу кафедри обліку і аудиту обирати для себе місцем проходження практики іншу науково-дослідну установу, якщо для збору необхідного матеріалу з обраного наукового напрямку досліджень студента зазначена науково-дослідна установа безпосередньо слугуватиме об'єктом дослідження.

Вибір студента має бути обґрунтовано заявою на ім'я завідувача кафедри обліку і аудиту, до якої додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти дану особу для проходження науково-дослідної практики.

Зміна бази практики можлива лише з поважних причин. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач кафедри.

Самостійно змінювати місце практики студент не має права. У разі самостійної зміни місця практики чи невідвідування місця практики без поважних причин вважають, що студент не виконав навчального навантаження і може бути відрахований з ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

3. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ ПРАКТИКОЮ

3.1. Програма науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика для студентів ОКР “магістр” спеціальності “облік і аудит” проводиться згідно з навчальним планом кафедри обліку і аудиту для студентів денної та заочної форм навчання. Протягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми дипломної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”.

Навчальним планом підготовки магістра спеціальності 8.03050901 “облік і аудит” передбачено для проходження науково-дослідної практики 15 кредитів ЄКТС.

Програма науково-дослідної практики студентів спеціальності “облік і аудит” ОКР “магістр” складається з наступних частин:

– формування індивідуального графіку проходження науково-дослідної практики за формою представленою в Додатку 1 та ознайомлення студента з вітчизняними та іноземними науковими та іншими джерелами з метою формування ним бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження. За цей період студент зобов’язаний здійснити огляд нормативно-правових документів та науково-методичної друкованої й електронної літератури, зібрати та обробити практичний та інформаційний матеріал, здійснити підбір та обробку статистичних даних з обраного напрямку дослідження;

– проведення аналізу і систематизації перспективного плану сучасних наукових досліджень та графіку захисту наукових робіт за спеціальністю 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)” у розрізі авторефератів поданих до захисту дисертацій за вказаною спеціальністю;

– підготовка проекту відгуку на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)” за обраним напрямом дослідження. З авторефератами можна ознайомитись в наукових бібліотеках, а також на сайті Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського й сайтах університетів, в яких відкрито спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальністю 08.00.09 “Бухгалтерський облік,

аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)”;

– підготовка тез для виступу на науковій конференції за обраним напрямом з обов’язковим оприлюдненням результатів під час проведення на економічному факультеті чергової наукової конференції поточного навчального року. У цей же період студенти можуть підготувати наукову статтю оглядового змісту останніх напрямів дослідження за обраною тематикою з дотриманням вимог Міністерства освіти і науки України (друк статті – доцільний для студентів, які претендують на відмінну оцінку);

– формування індивідуального завдання майбутньої кваліфікаційної роботи: визначення конкретного напрямку, структури та змісту дослідження, окреслення предмета, вибір об’єкта, формулювання мети та завдань дослідження;

– виконання індивідуального завдання, завершення роботи над формуванням плану дипломної роботи, оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики і його захист.

Приклад відгуку на автореферат дисертації; матеріалів, які подають на конференцію та статті студент отримує під час консультацій з викладачем-керівником науково-дослідної практики.

Деталізована програма проходження науково-дослідної практики студентів спеціальності “облік і аудит” ОКР “магістр” представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Програма науково-дослідної практики студентів спеціальності “облік і аудит” ОКР “магістр”

Зміст науково-дослідної роботи під час проходження практики	Кількість робочих тижнів
1	2
<i>Науково-дослідна практика в I семестрі навчання</i>	
1. Проведення настановних зборів та ознайомлення з програмою проходження науково-дослідної роботи студента на перший семестр першого року навчання.	Перший тиждень I семестру
2. Вибір теми дипломної роботи, визначення об’єкта та предмета дослідження, а також погодження плану дипломної роботи з науковим керівником.	3
3. Проаналізувати науково-інформаційні джерела за обраним напрямом досліджень (в т.ч. іноземними), виявити наукові проблеми та сформулювати бібліографію.	11

<i>Науково-дослідна практика в II семестрі навчання</i>	
4. Ознайомитися зі змістом авторефератів дисертацій за останні 5 років (за необхідності і більш ранні видання) за обраним напрямом досліджень. Скласти список авторефератів за темою дипломної роботи та проаналізувати мету, завдання, об'єкт, предмет, результати дослідження і на основі цього вибрати автореферат, який найповніше відображає наукові інтереси практиканта та написати проект відгуку на нього.	6
5. Ознайомитися зі змістом публікацій у фахових виданнях за останні 5 років (за необхідності із більш ранніми виданнями) за обраним напрямом досліджень, обрати кілька наукових статей, які найповніше відображають наукові інтереси практиканта (перелік фахових видань, які рекомендовано проаналізувати наведено у Додатку 2 (наведений перелік невичерпний)).	6
<i>Науково-дослідна практика в III семестрі навчання</i>	
6. Підготувати тези виступу на студентській або всеукраїнській, міжнародній конференції за обраним напрямом дослідження, а також підготувати статтю для публікації у одному із фахових видань України.	5
7. Підготувати глосарій основних термінів і понять загальнонаукового, природничо-наукового, фундаментального та професійно-практичного спрямування.	4
8. Систематизувати підходи іноземних та вітчизняних науковців до означення основних термінів професійно-практичного спрямування	3
9. Обґрунтувати актуальність, визначити мету і завдання дослідження по обраній темі дипломної роботи на здобуття ОКР “магістр”	3
ВСЬОГО:	42

Основні завдання науково-дослідної практики (наведено в табл. 1) відображаються в індивідуальному графіку, який ведеться за формою, наведеною у додатку 1, з дотриманням визначених у ньому термінів виконання завдань. Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання завдання засвідчують керівник практики з відміткою про вчасність його представлення.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують викладачі кафедри обліку і аудиту з науковим ступенем доктора або кандидата наук економічних наук, які, поєднують ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної дипломної роботи студента.

Розпочинаючи проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики та техніки безпеки на кафедрі. Проведення інструктажу студентів здійснюється під час проведення настановних зборів. Під час перших зборів студентам надається ознайомча інформація про проходження науково-дослідної практики, доводяться основні положення навчальної програми, методичні вказівки до проходження практики та основні вимоги щодо оформлення звіту з практики. У разі самостійного обрання студентом об'єкту проходження практики повинна бути чітко дотримана зазначена процедура направлення на практику.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль науково-дослідної практики студентів на факультеті покладається на декана факультету, по кафедрі – безпосередньо на завідувача кафедри обліку і аудиту.

3.2. Обов'язки керівників науково-дослідної практики та студентів практикантів

Обов'язками безпосередніх керівників практики, призначених кафедрами є:

- розробка та надання студентам індивідуальних завдань та інших вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку конкретної спеціальності;
- контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики студентами;
- консультування студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
- своєчасне оформлення відгуку і попередня оцінка роботи студента на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;
- здійснення, у разі необхідності, разом з завідувачем кафедри, вибіркового контролю за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики.

Студенти спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит” ОКР

“магістр” денної та заочної форм навчання при проходженні науково-дослідної практики зобов’язані:

- до початку практики на настановчих зборах, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно (не пізніше зазначеної у направленні дати) прибути на базу практики;

- систематично працювати над виконанням завдань за програмою практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, зазначені в індивідуальному графіку проходження практики та вказівками безпосереднього керівника;

- дотримуватись режиму робочого дня, правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, які діють на базі практики;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- постійно підтримувати контакти з кафедрою обліку і аудиту та у призначений керівником практики термін з’явитися на проміжний контроль;

- висвітлити результати виконаної роботи та оформити їх у звіті про проходження практики відповідно до встановлених і діючих вимог кафедри до структури та оформлення звіту;

- своєчасно надати на кафедру звітні документи та у належний термін захистити звіт з практики.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Підготовка та подання звіту про проходження практики

Під час проходження практики проводиться поточний та підсумковий контроль виконання окремих частин і всієї програми практики. За результатами науково-дослідної практики студенти звітують про виконання її програми. Підсумковою формою звітності студента про пройденої практику є подання письмового звіту в кінці третього семестру навчання. Водночас поточне (проміжне) звітування відбувається в кінці I та II семестру, шляхом представлення виконаної роботи науковому керівнику (засвідчується підписом в індивідуальному графіку роботи студента).

Захист звіту про проходження науково-дослідної практики відбувається відкрито перед членами комісії. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі підсумкового письмового звіту (включає проміжні звіти кожного семестру) та оформлених відповідно до встановлених вимог супровідних документів на кінець третього семестру навчання. За підсумками атестації виставляється диференційована оцінка.

Письмовий звіт разом з іншими документами, подається на рецензування безпосередньому керівнику практики у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики.

Звіт складається у письмовій формі за окремими розділами програми практики, дотримуючись послідовності у висвітленні питань, які зазначені у її змісті. Звіт про проходження науково-дослідної практики повинен включати обов'язкові структурні елементи:

1. Титульна сторінка звіту (див. Додаток 3).
2. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
3. Індивідуальний графік практики, розроблений згідно з Додатком 1.
4. План-звіт науково-дослідної практики з відзивом наукового керівника (див. Додаток 4).
5. Короткий опис результатів проходження науково-дослідної практики (обсяг 1-2 сторінки). У цій частині звіту студент повинен зробити посилання на **додатки**, а саме:

5.1. Обґрунтування актуальності теми дослідження, визначення

мети, завдань дипломної роботи за ОКР “магістр”.

5.2. Бібліографія (список науково-інформаційних джерел із зазначенням вихідних даних (місце і рік виходу, видавництво тощо), проаналізованих практикантом та відібраних для написання дипломної роботи за ОКР “магістр”). Вимоги до оформлення бібліографії, а також рекомендації щодо порядку вивчення літературних джерел наведено у Додатку 5.

5.3. Систематизований список авторефератів дисертацій за темою дипломної роботи з визначенням мети, завдання, об’єкту, предмету дослідження.

5.4. Проект відгуку на автореферат дисертації за науковою спеціальністю 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)”, написаний відповідно до встановлених вимог. Ксерокопія обраного автореферату має обов’язково міститися як додаток до відгуку.

5.5. Наукова стаття та тези доповіді по темі дипломної роботи студента, що відображає результати наукових пошуків практиканта та написані згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України. Текст виступу чи доповіді на науковій конференції повинен бути з підтвердженням апробації результатів дослідження практиканта.

5.6. Глосарій основних термінів і понять по темі дипломної роботи, а також підходи іноземних та вітчизняних науковців до означення термінів, суть яких буде розкриватись у кваліфікаційній роботі.

Оформлення Звіту з науково-дослідної практики повинно відповідати вимогам щодо оформлення друкованих робіт. Текст роботи повинен бути надрукованим в редакторі Word, при цьому файл називається прізвищем автора латинськими буквами із вказівкою на версію Word. Звіт повинен бути надрукований на одній стороні аркуша А4 – 14 кеглем через 1,5 інтервали (шрифт – Times New Roman). Слід дотримуватись таких берегів полів, мм:

- верхнє і нижнє – 2,0;
- ліве – 3,0;
- праве – 1,5;
- абзацний відступ – 1,25.

Оформлений відповідно до встановлених вимог Звіт з практики слід передати на кафедру обліку і аудиту для реєстрації, після чого він перевіряється керівником практики. Якщо за результатами перевірки звіту виявлено його відповідність вимогам кафедри, звіт

рекомендується до захисту перед комісією шляхом здійснення напису на титульному аркуші “до захисту” безпосереднім керівником та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам кафедри, звіт направляється на доопрацювання студенту із здійсненням напису на титульному аркуші “на доопрацювання” безпосереднім керівником, що завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

4.2. Критерії оцінювання результатів практики

За результатами перевірки звіту керівник практики визначає оцінку, з якою звіт рекомендується до захисту перед комісією. Оцінка керівника практики носить рекомендаційний характер і не є обов’язковою оцінкою захисту для комісії.

Після перевірки поданого звіту керівником практики від кафедри і при наявності позитивної оцінки, звіт з практики публічно захищається студентом на кафедрі перед комісією, яка створюється за розпорядженням завідувача кафедри і складається з викладачів (не менше двох) відповідної кафедри.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) та шкалою ECTS, яка характеризує успішність студента (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	
50 – 59	E	задовільно
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

У разі неподання звіту та інших обов’язкових документів або

одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики, студент має право на повторний захист. У разі остаточної незадовільної оцінки вирішується питання про неможливість його подальшого навчання на економічному факультеті ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Індивідуальний графік проходження науково-дослідної практики
студента(ки) _____ курсу ОКР “магістр” денної/заочної форми навчання
спеціальності “ облік і аудит “
Прізвище, ім'я та по батькові

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підпис наукового керівника
1. Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником дипломної роботи (керівником практики від кафедри)			
2. Обрання теми дипломної роботи, визначення об'єкту та предмету дослідження, складання плану дипломної роботи			
3. Ознайомлення з науково-інформаційними джерелами за обраним напрямом досліджень (в т.ч. іноземними), виявлення наукової проблематики та формування бібліографії			
4. Ознайомлення зі змістом авторефератів дисертацій за обраним напрямом досліджень, вибір автореферату, який найповніше відображає наукові інтереси та написання проекту відгуку на нього			
5. Ознайомлення зі змістом публікацій у фахових виданнях за обраним напрямом досліджень, вибір наукової статті, яка найповніше відображає наукові інтереси практиканта			
6. Збір та обробка відповідними методами фактичного, фактологічного та статистичного матеріалу щодо стану об'єкту дослідження зі зведенням їх у відповідні розрахункові таблиці			

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підпис наукового керівника
7. Ознайомлення з нормативно-правовою документацією за обраною проблематикою та формування напрямів удосконалення щодо стану об'єкту дослідження			
8. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у науковій конференції за обраною проблематикою			
9. Підготовка наукової статті за обраним напрямом дослідження			
10. Виконання індивідуального завдання з обраної проблеми досліджень			
11. Уточнення теми дипломної роботи, об'єкта та предмета дослідження, обґрунтування актуальності обраної теми, визначення мети та завдань дослідження. Узгодження їх з науковим керівником дипломної роботи			
12. Оформлення звіту з практики			

Узгоджено: _____
(дата)

Керівник науково-дослідної практики:

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника)

(підпис)

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ НАУКОВИХ ФАХОВИХ
ВИДАНЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ**

1. Науково-практичний журнал “Бухгалтерський облік і аудит”.
2. Всеукраїнська бухгалтерська газета “Все про бухгалтерський облік”.
3. Журнал “Актуальні проблеми економіки”.
4. Науковий журнал Економічний часопис-XXI.
5. Науково-виробничий журнал “Облік і фінанси”.
6. Вісники та збірники наукових праць вищих навчальних закладів (серія Економічна).
7. Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
8. Сайт Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ufraa.org>.
9. Сайт The International Federation of Accountants [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ifac.org>.
10. Сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>
11. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
12. Сайт газети “Все про бухгалтерський облік” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vobu.com.ua>.
13. Сайт газети “Бухгалтерія: бюджет” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhbudget.com.ua/ru>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний вищий навчальний заклад

“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ЗВІТ

**ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
ПРАКТИКИ**

Студента (ки) ___ курсу, групи _____
спеціальності

8.03050901 “Облік і аудит” ОКР “магістр”

_____ (прізвище ім'я по батькові)

Керівник науково-дослідної практики:

_____ (прізвище, ініціали, науковий ступінь та вчене звання)

Національна шкала: _____

Університетська шкала: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

м. Івано-Франківськ - 20__ рік

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

**ПЛАН-ЗВІТ
ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник науково-дослідної практики та дипломної роботи за ОКР “магістр”

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

За час практики зроблено:

1. Огляд друкованої й електронної літератури та бібліографічних джерел з наукової проблеми, формування бібліографічного списку (за видами джерел) для написання дипломної роботи з проблематики _____

(вказати проблематику)

2. Підготовка:

2.1. наукової статті _____

(назва, відмітка про друк; якщо такий вид робіт не здійснювався, то кладуть прочерк)

2.2. тез на конференцію _____

(назва, відмітка про виступ/друк)

2.3. проект відгуку на автореферат _____

(автор, назва)

2.4. глосарій термінів _____

(вказати кількість)

3. Участь у роботі:

3.1. конференції: _____

(назва, місце та дата проведення)

3.2. Інше: _____

Студент _____ Дата _____ 20__ року.

Відгук наукового керівника та оцінка виконаної роботи

Науковий керівник _____ Дата _____ 20__ року

**Вимоги до оформлення бібліографії. Вивчення літературних джерел.
Методи добору фактичних матеріалів і огляду літератури**

Ознайомлення з опублікованими за обраним напрямом досліджень кваліфікаційної роботи науковими працями починається відразу після розробки ідеї, тобто задуму наукового дослідження, який, знаходить своє відображення в темі й робочому плані роботи.

Така постановка справи допомагає цілеспрямовано шукати літературні джерела за обраною темою і краще опрацювати матеріал, опублікований у працях інших учених, бо витoki основних питань проблеми майже завжди закладені в більш ранніх дослідженнях.

Є два шляхи отримання бібліографічної довідки: замовлення у спеціалізованій інформаційній установі (інформаційному підрозділі установи) або самостійний пошук. Треба зазначити, що, незважаючи на високу кваліфікацію працівників інформаційних служб, вони ніколи не доберуть літературу так, як треба здобувачу, хоч і збережуть йому багато цінного часу. Науковий працівник у пошуку літератури має спочатку з'ясувати перелік періодичних видань, від яких можна сподіватися необхідної інформації. Добре складений перелік навіть при побіжному знайомстві із заголовками джерел допомагає усвідомити обсяг потрібної інформації

Необхідно переглянути всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою магістерського дослідження. До них належать матеріали, надруковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях, недруковані документи (звіти про науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, дисертації, депоновані рукописи, матеріали зарубіжних фірм, джерела з мережі Інтернет), офіційні матеріали. Якщо такий перелік виявиться дуже великим, слід обмежити параметри бібліографічного пошуку: мова, країна, рік видання тощо. Коли з даного питання існує бібліографічний довідник, треба його використати, одночасно пересвідчившись у його повноті. Починати пошук варто з нової літератури, а потім поступово вивчати й більш ранні видання.

Стан вивченості теми доцільно аналізувати з інформаційних видань, метою випуску яких є оперативна інформація як про самі публікації, так і найсуттєвіші моменти їхнього змісту.

Найважливіші книги та статті необхідно обов'язково прочитати в оригіналі. Вивчаючи наукове джерело, слід відразу зробити його повний бібліографічний опис. Ніколи не покладайтеся на свою пам'ять, занотуйте необхідне та зауваження до кожного джерела.

Вивчаючи літературу, не намагайтеся тільки запозичити матеріал. Паралельно обдумайте знайдену інформацію. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над темою, тоді власні думки, які виникли в ході знайомства з чужими працями, стануть основою для отримання нового знання. Зазвичай використовується не вся інформація, що міститься в певному джерелі, а тільки

та, яка безпосередньо стосується теми роботи і тому найбільш цінна і корисна. Таким чином, критерієм оцінювання вивченого є можливість його практичного використання в майбутній кваліфікаційній роботі магістра.

Вивчаючи наукові джерела, треба стежити за оформленням виписок, щоб надалі ними було легко користуватися. Працюючи над якимось питанням або розділом, треба постійно бачити його зв'язок із проблемою в цілому, а розроблюючи широку проблему – вміти розділяти її на частини, кожна з яких продумувати в деталях. Можливо, частина отриманих даних виявиться непотрібною; дуже рідко вони використовуються повністю. Тому необхідні ретельний відбір і оцінювання їх. Відбір наукових фактів – не проста справа. Це не механічний, а творчий процес, який потребує цілеспрямованої праці. Треба добирати не будь-які, а тільки наукові факти. Поняття “науковий факт” є значно ширшим і багатограннішим, ніж поняття “факт”, що застосовується у повсякденному житті. Коли говорять про наукові факти, то розуміють їх як складові елементи основи наукового знання, віддзеркалення об'єктивних властивостей речей і процесів. На підставі наукових фактів визначаються закономірності явищ, будуються теорії та виводяться закони. Наукові факти характеризуються такими властивостями, як новизна, точність, об'єктивність і достовірність.

Новизна наукового факту свідчить про принципово новий, не відомий до цього часу предмет, явище або процес. Це не обов'язково наукове відкриття, але нове знання про те, чого ми досі не знали.

Точність наукового факту визначається об'єктивними методами і характеризує сукупність найсуттєвіших прикмет предметів, явищ, подій, їхніх кількісних та якісних визначень.

При доборі фактів необхідно бути науково об'єктивним. Не можна відкидати факти тільки тому, що їх важко пояснити або знайти їм практичне застосування. Справді, сутність нового в науці не завжди чітко видно самому досліднику. Нові наукові факти, часом досить значні, саме через те, що їхнє значення недостатньо розкрито, можуть надовго залишатися в резерві науки і не використовуватися на практиці.

Достовірність наукового факту базується на його безумовному реальному існуванні, яке підтверджується при побудові аналогічних ситуацій. Якщо такого підтвердження немає, то немає і достовірності наукового факту. Достовірність наукових фактів значною мірою залежить від достовірності першоджерел, від їхнього цільового призначення і характеру їхньої інформації. Очевидно, що *офіційне видання*, опубліковане від імені державних або громадських організацій, установ і відомств, містить матеріали, точність яких викликає найменше сумнівів.

Монографія – наукове видання, яке містить повне і всебічне дослідження якоїсь проблеми або теми; науковий збірник матеріалів авторитетної наукової конференції; науковий збірник дослідницьких матеріалів установ, навчальних закладів або наукових товариств із найважливіших наукових і науково-практичних проблем – всі ці видання мають принципове наукове значення і практичну цінність. У своїй основі вони безумовно належать до числа

достовірних джерел. Практично абсолютну достовірність мають *описи винаходів*.

Серед джерел інформації чільне місце посідають *наукові статті*. Теоретичні статті в галузі гуманітарних наук значно більше, ніж стаття технічна, насичені роздумами, порівняннями, словесними доведеннями. Достовірність її змісту перебуває в залежності від достовірності вихідної інформації, використаної авторами. Проте тут важливого значення набуває позиція автора, його світогляд, з огляду на які стаття поряд з об'єктивними науковими даними може містити неправильні трактування, помилкові положення, різного роду неточності. Тому слід розібратися в цьому і точно оцінити зміст статті, встановити істинність тверджень її автора і дати їм відповідну оцінку.

Самостійне значення має *інформаційна стаття*. Вона зазвичай є оперативною й актуальною, містить стислий, конкретний виклад певних фактів, повідомлення про якусь подію, явище. Подібно статтям, різний ступінь достовірності мають також *доповіді*, оголошені на наукових конференціях, симпозіумах. Деякі з них можуть містити обґрунтовані, доведені, апробовані відомості, інші – питання постановочного характеру, пропозиції тощо.

Про достовірність вихідної інформації свідчить не тільки характер першоджерела, а й науковий, професійний авторитет його автора, належність автора до тієї чи іншої наукової школи. У всіх випадках слід добирати тільки останні дані, найавторитетніші джерела, точно зазначати, звідки взяті матеріали.

До фактів з наукових джерел треба підходити критично. Не можна забувати, що життя постійно йде вперед, розвиваються наука, техніка й культура. Те, що вважалось абсолютно точним вчора, сьогодні може виявитися неточним, а часом і неправильним.

Особливою формою фактичного матеріалу є *цитати*. Органічно вплетені у текст наукової роботи, вони складають невід'ємну його частину. Цитати використовуються для того, щоб без перекирочень передати думку автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних точок зору та ін. Вони слугують необхідною опорою магістрові в процесі аналізу й синтезу інформації. Відштовхуючись від їхнього змісту, можна створити систему переконливих доказів, необхідних для об'єктивної характеристики явища, яке вивчається. Цитати можуть використовуватися і для підкріплення окремих тверджень самого здобувача кваліфікаційного рівня “магістр”.

У всіх випадках кількість використаних цитат повинна бути оптимальною, тобто визначатися потребами розроблення теми наукової роботи. Від її автора вимагається встановити, чи доцільним є застосування цитат у контексті, чи нема в них перекирочень сенсу аналізованих джерел. Причини перекирочень можуть бути різними. В одних випадках із першоджерела можуть бути взяті слова, які не визначають основної суті поглядів його автора. В інших – цитати обмежуються словами, які містять лише частину думки, наприклад, ту, що більше відповідає інтересам автора. Іноді в цитаті

викладається точка зору не на той предмет, що розглядається в даному контексті. Можливі й інші неточності при цитуванні.

Найчастіше цитати та інші запозичені матеріали застосовують при написанні огляду літератури – одного з важливих етапів підготовки магістром наукової роботи.

Основними завданнями огляду наукових джерел є:

- ознайомлення з матеріалами за обраною темою дослідження, їхня класифікація, відбір найцікавіших досліджень, основних фундаментальних праць, найсуттєвіших результатів; при цьому треба вивчати літературу не тільки з “вузької” теми, а й за близькими до неї темами;
- виявлення напрямів досліджень, які викликають найбільшу цікавість, ще недостатньо досліджені і могли б стати темою кваліфікаційної роботи магістра;
- формулювання напрямів наукового пошуку в магістерській роботі, характеристика методів й основних розділів теоретичної та експериментальної частин дослідження; і на завершення огляду – перша редакція плану роботи;
- отримання вихідного матеріалу для написання частини кваліфікаційної роботи, складання анотованого покажчика статей і книг за обраною темою.

Можна рекомендувати такий **типовий план щодо пошуку та огляду літератури:**

- загальна характеристика галузі досліджень, значення останньої в науці і практичній діяльності, актуальність завдань, які стоять перед даною галуззю;
- класифікація основних напрямів досліджень у даній галузі; визначення напрямів, практично використовуваних, і таких, які перебувають у стадії розробки, відображення різних точок зору на розв’язання проблеми;
- детальний виклад результатів досліджень за кожним розділом класифікації; для теоретичного дослідження – опис використаної методики, застосованого математичного апарату; для експериментальної роботи – найважливіші схеми, їхнє дослідження й основні результати; критичний аналіз цих матеріалів із пропозиціями та зауваженнями;
- у кінці кожного розділу – висновки, підсумки досліджень і перелік основних нерозв’язаних проблем;
- на завершення огляду – формулювання основних напрямів досліджень, їхня актуальність і кінцева мета; орієнтовний план роботи із зазначенням запропонованої методики теоретичних та експериментальних робіт.

Існує два критерії самоперевірки правильності написання огляду: огляд пишеться не за авторами, а за завданнями дослідження; огляд тоді написаний правильно, коли його можна публікувати як самостійну статтю.

Кожна позиція характеризує відібраний автором кваліфікаційної роботи матеріал, який за логікою викладення дає цілісне уявлення про певне явище або процес і, який буде використаний при написанні роботи. Слід звернути увагу, що наукове джерело може мати одну або декілька позицій, які пов’язані з завданнями дослідження.

Огляд літератури за темою демонструє ґрунтовне ознайомлення зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти суттєве, оцінювати зроблене раніше іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивчення теми. Матеріали такого огляду треба систематизувати в певному логічному зв'язку і послідовності. Тому перелік праць та їхній критичний розгляд не обов'язково подавати у хронологічному порядку. Якщо до обраної теми є дуже багато інформаційних джерел, то оглядовій літературі може бути присвячений окремий розділ (зазвичай перший) основної частини кваліфікаційної роботи. При цьому слід пам'ятати, що оскільки остання розкриває відносно вузьку тему, то огляд праць науковців-попередників роблять тільки з питань обраної теми, а не за проблемою в цілому. В огляді називають і критично оцінюють публікації, що мають пряме і безпосереднє відношення до теми. Зайвим є виклад усього, що стало відомим з прочитаного, і того, що має побічний стосунок до теми дослідження.

Всі відібрані джерела формуватимуть у подальшому **бібліографічний список**. Разом з тим недоцільно робити детальний опис всіх відібраних джерел бібліографії. Слід проглянути і відібрати тільки ту літературу, використання якої дозволить розкрити обрану тему дослідження, а опис джерел доцільно подавати тільки за тими з них, які відібрані для використання в роботі. Бібліографічний список використаних джерел прийнято вміщувати після загальних висновків роботи – як одну із суттєвих частин кваліфікаційної роботи магістра, що відтворює самостійну творчу роботу магістранта у багатогранному інформаційному полі.

Магістр зобов'язаний посилається на джерела, з яких у роботі використано матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розробки власних проблем, завдань, питань. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитування певних наукових робіт, повідомляють необхідну інформацію про них, допомагають з'ясувати їх зміст, мову тексту та обсяг. Посилатися слід на останні видання творів. Більш ранні видання можна зазначати лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, не включений до останнього видання.

Не варто включати до бібліографічного списку праці, на які немає посилання в тексті роботи і вони фактично не були використані, а також енциклопедії, довідники, науково-популярні книжки, газетні статті і матеріали.

Оформлення бібліографічного списку

Бібліографічний апарат у роботі магістра – це ключ до використаних автором джерел. Крім того, він певною мірою відбиває наукову етику й культуру наукової праці. Саме з нього можна зробити висновок про ступінь ознайомлення магістра з наявною літературою за досліджуваною проблемою. Бібліографічний апарат складається зі списку використаних джерел і посилань, які оформлюються відповідно до чинних стандартів.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті за їхньою наскрізною нумерацією

(найзручніший для користування і рекомендований при написанні роботи);

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

- у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Приклади оформлення використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гражевська Н.І. Еволюція сучасних економічних систем [Текст] : навч. посіб. / Н.І. Гражевська. – К. : Знання, 2011. – 287 с. 2. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст] : підручник / О.А.Грішнова. – 5-те вид., онов. – К.: Знання, 2011. – 390 с. 3. Гусев В.О. Управління структурними зрушеннями та інноваційно-інвестиційними процесами в економіці України [Текст]: навч. посіб. / В.О. Гусев; за заг. ред. В. Г. Бодрова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: НАДУ, 2011. – 283 с. 4. Єщенко П.С. Економіка для всіх [Текст] / П.С. Єщенко. – К.: Вища школа, 2009. – 478 с. 5. Ігнатюк А.І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання [Текст] : монографія / А.І. Ігнатюк. – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 465 с. 6. Павленко В.Б. Мифы “устойчивого развития”. “Глобальное потепление” или “ползучий” глобальный переворот? [Електронний ресурс] / В. Б. Павленко. - М. : ОГИ, 2011. – 944 с. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe. 7. Родіонова І.Ф. Методологія наукових досліджень: прикладний аспект [Текст] : навч. посіб. / І.Ф. Родіонова; ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”. – К.: КНЕУ, 2010. – 106 с. 8. Филюк Г.М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації [Текст] : монографія / Г.М. Филюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 404 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилевич В.Д. Ринкова економіка: основні поняття і категорії [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 263 с. 2. Базилевич В.Д. Метафізика економіки [Текст] : монографія / В.Д. Базилевич, В.В.Ільїн. – 2-е изд. испр. и доп. – К.: Знание; М.: Рыбари, 2010. – 925 с. 3. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку [Текст] : монографія / В.Д. Базилевич, В.В. Ільїн. – К.: Знання, 2008. – 687 с. 4. Базилевич В.Д. Філософія економіки. Історія [Текст] : монографія / В.Д. Базилевич, В.В.Ільїн. – К.: Знання; М.: Рыбари, 2011. – 927 с. 5. Гальчинський А.С. Економічна теорія [Текст] : підручник / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко – К. : Вища школа, 2007. – 503 с. 6. Свердан М.М. Основи наукових досліджень [Текст] : підруч. / М.М. Свердан, М.Р. Свердан; Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2008. – 456 с. 7. Ступницький О.І. Сучасний факторинг: ефективність торговельних операцій та управління корпоративними фінансами [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О.І. Ступницький, В.М. Коверда. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 255 с. – Режим доступу : http://bib.convdocs.org/v31591/?cc=1&view=pdf/
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бодров В.Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України [Текст] : наук. розробка / В.Г. Бодров, М.В. Гаман, В.О. Гусев. – К.: [НАДУ], 2010. – 72 с. 2. Лагутін В.Д. Конкурентоспроможність національної економіки [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Лагутін, В.А. Романенко, Ю.М. Уманців; за ред. В.Д. Лагутіна; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: КНТЕУ, 2011. – 295 с. 3. Мазур І.І. Економічна нобелологія [Текст] : навч. посібн. з курсу «Історія економічних учень» / [Укл. І.І. Мазур, З.І. Галушка, В.О. Соболев] – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 224 с. 4. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка [Текст] : підручник. / А.А. Чухно, П.М. Леоненко, П.І. Юхименко; за ред. А.А. Чухна. – К.: Знання, 2010. – 687 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія [Текст] : монографія / В.А. Павлова, О.В. Кузьменко, В.М. Орлова та ін.; Дніпропетр. ун-т економіки та права ім. А. Нобеля. – Д. : Вид-во ДУЕП, 2011. – 350 с.

	<p>2. Мікроекономіка: практикум [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, А.І. Ігнатюк, С.В. Слухай; за ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2010. - 491 с.</p> <p>3. Local Government Finance in Times of Crises: An Early Assessment [Text] / S. Slukhai, L. Sedmihradská, N. Bobcheva, M. Lados. - Bratislava: NISPAcee Press, 2011. - 234 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Детермінанти соціально-економічної нерівності в сучасній Україні [Електронний ресурс] / О.М. Балакірева, В.А. Головенько, Д.А. Дмитрук та ін.; за ред. О.М. Балакіревої. - К.: Ін-т екон. та прогноз., 2011. - 592 с.</p> <p>2. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку [Текст] : / В.М. Геєць, В.П. Александрова, Т.І. Артёмова та ін.; В.М. Геєць (ред.); НАН України; Інститут економічного прогнозування. - К.: Інститут економічного прогнозування НАН України; Фенікс, 2003. - 1008 с.</p> <p>3. Економічна теорія. Політекономія [Текст] : підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Попов, К.С. Базилевич, Н.І. Гражевська; за ред. В.Д. Базилевича. - 8-ме вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2012. - 702 с.</p> <p>4. Економічна теорія. Політекономія. Практикум [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Базилевич та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. - 2-ге вид., стер. - К.: Знання, 2013. - 494 с.</p> <p>5. Історія економічних учень. Хрестоматія [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Базилевич та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2011. - 1198 с.</p> <p>6. Прогнозування соціально-економічних процесів: сучасні підходи та перспективи [Текст] : монографія / О.І. Черняк, О.І. Ляшенко, Т.В. Кравець та ін.; за ред. О.І. Черняка, П.В. Захарченка. - Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2011. - 436 с.</p> <p>7. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом європейської інтеграції» [Текст] : / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць, С.Г. Бабенко та ін. / Національний ін-т стратегічних досліджень; Ін-т економічного прогнозування НАН України / В.Ф. Янукович (заг. керівництво підгот. Стратегії). - К., 2004. - 416 с.</p> <p>8. Сучасна економічна освіта: Україна і Болонський процес [Текст]: монографія / В.Д. Базилевич, А.О. Старостіна, А.В. Ставицький та ін. - К.: Знання, 2006. - 326 с.</p>
Без автора	<p>1. Болонський процес – модернізація освіти в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bdpu.org/Library/bibliographical book/bibl bolon/</p> <p>2. Глобалізація [Текст] : навч. посіб. / М. Вотс [та ін.]; пер. з англ. В. Алексахин; авт. укр. адаптації Н. Гражевська [та ін.]. - К.: Амадей, 2007. - 480 с.</p> <p>3. Економічна глобалізація [Текст] : підручник / А. С. Філіпенко та ін.; за ред. А. С. Філіпенка. - К.: Київський університет, 2009. - 543 с.</p> <p>4. Экономическая теория [Електронний ресурс] : пер. с англ. / под ред. Дж. Итуэлла, М. Милгейта, П. Ньюмена; науч. ред. В.С. Автономов. - М.: Инфра-М, 2004. - 943 с. – Режим доступа : http://www.twirpx.com/file/790469/</p> <p>5. Звіт про конкурентоспроможність України 2010 [Текст] : назустріч економічному зростанню та процвітанню / над звітом працювали: Лейлі Аббасова [та ін.]; Фонд «Ефективне управління». - [Б.м.] : [Б.в.], 2010. - 162 с.</p> <p>6. Конкурентоспроможність економіки України : можливості, переваги, компетенції [Текст] : монографія / наук. ред. О.Б. Чернега. - Донецьк: Ноулідж, Донец. від-ня, 2010. - 591 с.</p> <p>7. Міжнародні стратегії економічного розвитку [Текст] : підручник / Ю.В. Макогон (заг. ред.). - Вид. 3-тє, доп. й випр. - К.: Освіта України, 2009. - 420 с.</p> <p>8. Міжнародний бізнес [Текст] : підручник / В.А.Вергун (наук.ред.). - К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. - 500 с.</p> <p>9. Gender equality and development [Electronic resource]. - Washington : The World Bank, 2011. - 458 p.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Власов В.І. Глобалізація і глобалістика: історія, теорія, практика, персоналії [Текст] : монографія : у 3 т. / В. І. Власов; Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». - К.: ННЦ «Ін-т аграр. економіки», 2011.</p> <p>2. Історія економічних учень [Текст] : підручник у 2-х ч. / за ред. В.Д.Базилевича. - К.: Знання, 2006. - ч. 1. - 562 с., ч. 2. - 575 с.</p> <p>3. Сиденко В.Р. Глобалізація – європейська інтеграція – економічне розв'язання: українська модель [Текст] : в 2 т. / В.Р. Сиденко. - К.: Інститут економіки і прогнозування НАН України, 2008. - Т. 1 : Глобалізація і економічне розв'язання. - [Б. м.] : [б.и.], 2008. - 376 с.</p> <p>4. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України [Текст] : у 3-х т./ за ред. В.М.Гейця, В.П.Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. - К.: Фенікс, 2007.</p> <p>5. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку [Текст] : у 2 т. / Д.Г. Лук'яненко (заг.ред.), А.М. Поручник (заг.ред.); Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - К.: КНЕУ, 2006. - 816 с.</p> <p>6. Чухно А.А. Економічна теорія [Текст] : монографія. - у 2-х т. / А.А. Чухно. - К.: ДННУ АСУ, 2010. - т. 1. - 512 с.; т. 2. - 630 с.</p> <p>7. Чухно А.А. Твори [Текст] : у 3-х т. / А.А. Чухно. - Т. 2 : Інформаційна постіндустріальна економіка: теорія і практика. - 2006. - 516 с.</p>

	<p>8. Encyclopedia of small business [Electronic resource] : in 2 vol. / ed.: A. J. Darnay, M. D. Magee. - Detroit : Thomson Gale, 2007. - 1216 p.</p>
Матеріали конференцій, круглих столів	<p>1. Економіка. Суспільство. Влада. Актуальні проблеми державного управління в умовах економічних і суспільних трансформацій: матеріали методолог. семінарів, провед. у 2010 р. [Текст] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; [за заг. ред. В. Г. Бодрова]. – К.: НАДУ, 2011. – 123 с.</p> <p>2. Конкурентний розвиток підприємництва в Україні: мат-ли Міжнародн. науково-практичн. конф., 22-23 листопада 2012 р. [Текст] / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2012.</p> <p>3. Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХІ ст.: мат-ли Міжнародної науково-практичн. конф., 15-16 листопада 2012 р. [Текст] / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2012. – 460 с.</p> <p>4. Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. мат-лів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 жовтня 2012 р. [Текст] / за ред. В.Д. Базилевича. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – 300 с.</p> <p>5. Стратегії національного розвитку за умов глобальних трансформацій: мат-ли міжвузівської наук.-практичн. конф., 7-8 листопада 2012 р. [Текст] – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 358 с.</p>
Енциклопедії, словники	<p>1. Європейський Союз [Текст] : словник-довідник / ред.-упоряд. М. Марченко. – 2-ге вид., оновл. – К.: К.І.С., 2006. – 138 с.</p> <p>2. Міждисциплінарний словник з менеджменту [Текст] : навч. посіб. / Д.М. Черваньов, О.І. Жилінська, М.В. Петровський, Т.В. Білорус та ін. – К.: Нічлава, 2011. – 624 с.</p> <p>3. Потребитель [Електронний ресурс] : справочник / сост. С. Семенов. - [Б. м. : б. в.], 2011.</p> <p>4. Encyclopedia of world economy [Electronic resource] / ed. in chief: K. A. Reinert, R. S. Rajan. – Princeton : Publishing Princeton University Press, 2009. – 1246 p.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr/</p> <p>2. Методологічні положення щодо визначення основного виду економічної діяльності підприємства : Наказ Державного комітету статистики України від 14.12.2006 № 607 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>3. Перелік наукових спеціальностей : Наказ МОНмолодьспорт України від 14.09.2011 № 1057 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11/</p> <p>4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page/</p> <p>5. Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам : Постанова Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 270 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04/</p> <p>6. Порядок надання цільових пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 16.06.2003 № 916 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/916-2003-%D0%BF/</p> <p>7. Про Державний бюджет України на 2013 рік : Закон України від 06.12.2012 № 5515-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5515-17/</p> <p>8. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму : Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 № 657 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12/</p> <p>9. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 15.03.2001 № 2299-III [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2299-14/</p> <p>10. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-93/</p>
Стандарти	<p>1. Документація у сфері зовнішньої торгівлі. Формуляр зразок. (ISO 8439:1990) : ДСТУ 3239-95. – [Чинний з 1996-07-01]. – 9 с. – (Національні стандарти України).</p> <p>2. Національний стандарт України. Система управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2008, IDT) : ДСТУ ISO 9001:2009. – [Чинний від 2009-09-01]. – Наказ Держспоживстандарту України від 22 червня 2009 р. № 225. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nads.gov.ua/sub/vinnitska/ua/publication/content/13354.htm?s398224032=215d04ffa854d72319d13e71ed67bffd/</p> <p>3. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).</p>

Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ «Леонорм-стандарт», 2006. – (Серия «Нормативная база предприятия»). - Т. 5. – 2007. – 264 с.; Т. 6. – 2007. – 277 с.</p> <p>2. Рябченко П.Ф. Полный каталог бумажных дензнаков и бон России, СССР, стран СНГ (1769-1999 гг.) [Текст] / П.Ф. Рябченко, В.И. Бутко. – К. : Логос, 1999. – Т. 2 : Боны Украины. – К. : [б.и.], 1999. – 413 с.</p>
Дисертації	<p>1. Филюк Г.М. Трансформація ринкових структур в умовах глобалізації [Текст] : дис. д-ра екон. наук : 08.00.01 / Г.М. Филюк ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К., 2010. - 456, [20] арк.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Доліновська О.Я. Державні зовнішні запозичення в системі макроекономічного регулювання в умовах глобалізації [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.01 / О.Я. Доліновська; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2013. - 20 с.</p> <p>2. Ігнатюк А.І. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації [Текст] : автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.01 / А.І. Ігнатюк ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К., 2010. - 40 с.</p> <p>3. Поливана Т.М. Глобалізація фінансових систем країн Центральної та Східної Європи [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.02 / Т.М. Поливана; Київ. нац. ун-т ім.Тараса Шевченка. - К., 2012. - 21 с.</p>
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Базилевич В.Д. Інтелектуалізація та індивідуалізація – основа формування нової парадигми класичної університетської освіти в галузі економіки і управління в контексті Болонського процесу. – Вища школа. – 2005. – №6. – с. 28-96.</p> <p>2. Власов В.І. Глобалізація і глобалістика: історія, теорія, практика, персоналії [Текст] : монографія : у 3 т. / В. І. Власов ; Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». - К. : ННЦ «Ін-т аграр. економіки», 2011. - Т. 2 : Еволюція наукової думки щодо глобалізації в Україні та Росії. - 2012. - 790 с.; Т. 3 : Особистості в дослідженнях по глобалізації. - 2012. - 215 с.</p> <p>3. Нагачевська Т.В. Механізм міжнародного трансферу високих технологій в телекомунікаційний сектор України / М.В. Лейфура, Т.В. Нагачевська // Актуальні проблеми теорії та практики міжнародної економіки за умов глобальних трансформацій : зб. наук. праць. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – с.178-189.</p> <p>4. Старостіна А.О. Сутність та практичне застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») / А. Старостіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2011. – № 128. – с. 5-10.</p> <p>5. Старостіна А.О. Міжнародний імідж країни: сутність, фактори формування, рівні сприйняття / А.О.Старостіна, В.А. Кравченко, Г.В. Личова // Маркетинг в Україні. – 2010. – 4 (62). – с. 61-66.</p> <p>6. Чухно А.А. Твори [Текст] : у 3-х т. / А.А. Чухно. – Т. 3 : Становлення еволюційної парадигми економічної теорії. – [Б. м.] : [б.в.], 2007. – 710 с.</p> <p>7. Ярош-Дмитренко Л.А. Человеческий фактор в международной бизнес-среде. Саморазвитие и самореализация личности / Л.А.Ярош-Дмитренко, Д.В. Бурковский // Мат-лы междунар. научно-практич.конф. – Елец: Елецкий филиал НОУ ВПО «Российский новый университет. – с. 73-79.</p> <p>8. Shevchenko V. Global financial instability impact on capital flows to transitional economies. // The Global Challenges for Economic Theory and Practice in Central and Eastern European Countries. – 2010 Conference proceedings. – Faculty of Economics of Vilnius University. – Vilnius, 2010. – P.312-317.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Базилевич В.Д. Іпотечний ринок [Електронний ресурс] : монографія / В.Д. Базилевич, Н.П. Погорельцева. – К.: Знання, 2008. – 717 с. – Режим доступу : http://www.econom.univ.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=249:2011-01-07-06-37-36&catid=62:2011-01-07-05-53-25&Itemid=275/</p> <p>2. Бутенко Н.В. Сегментація ринку товарів промислового призначення [Електронний ресурс] / Н.В. Бутенко // Формування ринкових відносин в Україні. Зб. наукових праць. – 2011. – № 2.(117) – с. 3-10. – Режим доступу : http://www.econom.univ.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=437:2011-01-20-23-09-39&catid=71:2011-01-07-05-53-25&Itemid=284/</p> <p>3. Валовий внутрішній продукт у 2012 році [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>4. Ковтун Н.В. Статистична оцінка основних тенденцій процесу глобалізації [Електронний ресурс] / Н.В. Ковтун, Н.І. Гражевська // Статистика України. № 1 (48). – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2010. – С. 12-18. – Режим доступу : http://www.econom.univ.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=349:2011-01-20-22-12-44&catid=83:2011-01-07-05-53-25&Itemid=296/</p> <p>5. Річний звіт Національного банку України за 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=121938/</p> <p>6. Прыкин Б.В. Глобалістика [Електронний ресурс] : учебник / Б.В. Прыкин. – М. :</p>

	<p>ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 479 с. – Режим доступа : http://www.knigafund.ru/books/42778/read#page1/</p> <p>7. Сучасні проблеми прогнозування соціально-економічних процесів: концепції, моделі, прикладні аспекти [Електронний ресурс] : монографія / за ред. О.І. Черняка, П.В. Захарченка. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2012. – 564 с. – Режим доступу : http://www.econom.univ.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=334:2011-01-16-19-56-26&catid=68:2011-01-07-05-53-25&Itemid=281/</p> <p>8. Charles W.L. Hill. International Business [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.slideshare.net/leanhoang1184/chap006-presentation-621018/</p> <p>9. World Economic Outlook Database [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – Режим доступу : http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2011/02/weodata/index.aspx/</p>
--	--

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

3. У списку опублікованих праць здобувача, який наводяться, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.